

[H. C. Toft.]

duktion for at klare sig, for at få den store indtægt, netop er dem, der har de store besætninger, og derfor rammes de skattemæssigt hårdt af den skalastigning, som ligningsdirektoratets fastsættelse er udtryk for. Jeg beklager, at den højtærede finansminister i går erklærede, at han ikke fandt, der var grundlag for en ændring. Jeg finder i høj grad, der er grundlag derfor.

Vi har det samme standpunkt til denne lovgivning som sidste år. Vi vil følge med i udvalgsarbejdet, hvor vi også gerne vil have en del oplysninger og svar på nogle spørgsmål, vi vil stille.

Axel Sørensen: Jeg kan på det radikale venstres vegne anbefale lovforslaget. Det drejer sig om en forlængelse af den bestående ordning, dog med den ændring, som allerede er omtalt, at byggelånet til de nye husmandsbrug forhøjes med 2 000 kr. og for gartneribrugene med 1 000 kr., ligesom jordkøbslånet forhøjes med 2 000 kr. til maksimalt 22 000 kr. for det kommende år.

Forlængelsen må, som det også allerede er nævnt, ses på baggrund af, at den kommission, som landbrugsministeren nedsatte i 1957, ikke hidtil har kunnet nå gennem sit arbejde og nå til enighed om rammerne for en ny udlånslov. Formålet var jo at undersøge mulighederne for at gennemføre en begrænsning af sælgerens kapitalisering af rentelepelsene ved ejerskifte, og lad mig straks sige, at vi inden for det radikale venstre mener, at den mand, der får hjælp til at etablere sig, ikke skal have lov til at indkassere hele denne kapitalisering ved ejerskifte.

Med hensyn til løbetiden for de langfristede lån, som ifølge gældende lov strækker sig over 139 år, skulle kommissionen søge at nå frem til en passende forkortelse heraf under fornøden hensyntagen til et statshusmandsbrugs økonomiske bæreevne samt endvidere undersøge muligheden for, at statshusmændene fik større adgang til en rimelig og fordelagtig udnyttelse af et almindeligt realkreditmarked. Her mangler måske noget fra realkreditkommissionen med hensyn til at skabe muligheder for, at de brug, der er oprettet tidligere, ved ejerskifte, f. eks. ved overdragelse til børn, kan udnytte det almindelige kreditmarked.

Foruden disse opgaver, der berører statens udlånsvirksomhed med hensyn til oprettelse af husmandsbrug og gartnerier, er der fra tingets talerstol nævnt adskillige ting i forbindelse med kommissionens opgave: overvejelse af en række spørgsmål vedrørende statshusmandslovgivningen. Jeg vil dog gerne fremføre den bemærkning, at for den del af dansk landbougdom, som har uddannet sig med landbruget for øje, og som kun har mulighed for ved statens bistand at få overladt et statshusmandsbrug, er det af betydning, at kommissionen får afsluttet sit arbejde.

Principielt er det radikale venstre tilhænger af en øget udstykning, for at man kan skaffe så mange selvstændige landbrug som muligt, landbrug, som samtidig er i stand til at give deres udøvere en god og sund arbejdsplads og et økonomisk godt udbytte. Desuden er vi af den opfattelse, at en øget udstykning er med til at skabe modvægt mod den flugt fra landet ind til byerne, som her er nævnt, og derved med til at skabe balance mellem land- og bybefolkning. Det har jo vist sig, at befolkningstallet inden for landbruget i en årrække er gået tilbage, nemlig fra at udgøre 46 pct. til at udgøre 23 pct., trods det at landbrugets produktivitet ikke er udnyttet fuldt ud. Nu må her indskydes, at procenten af landbrugsudøvere er væsentlig større, idet man ved den statistiske opgørelse placerer nogle af dem, der er berørt af omflytningen inden for landbrugsproduktionen, under industriproduktion. Det er med beklagelse, man ser denne flytning ske, og det er også beklageligt, at man i 1959 skal kunne give udtryk for de samme synspunkter som i 1948, da statshusmandsloven var til revision her i tinget, nemlig at udstykningen i Danmark har været udsat for trange kår. Årsagen har været stigende byggeomkostninger og stigende jordpriser og nu i det moderne samfund en strukturomlægning, måske på grund af mekaniseringsforholdene. Men jeg tror, at der nu som dengang heroverfor står et almindeligt, folkeligt krav fra dansk landbougdom, som foruden at have betalt store skatter — og tillige betalt dem for den ungdom, der går eksamensvejen — skulle foretage en meget stærk opsparing; den har et ønske om en bedre jordfordeling, således at den kan få